

**Helsinki Region Infoshare -palvelun
TOIMINTA- JA
TALOUSSUUNNITELMA 2021**

Sisällysluettelo

1. Yhteenveto	3
1.1. Palvelun tilannekatsaus	3
1.2. Palvelun toimintamalli	3
1.3. Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022	4
2. Vuoden 2021 toiminta osa-alueittain	7
2.1. Tiedon tuottaminen	7
2.2. Datan avaaminen	8
2.3. Datan jakelu	13
2.4. Datan hyödyntäminen	14
2.5. Viestintä	16
2.6. Juridiikka	20
2.7. Yhteistyö muiden dataa avaavien ja hyödyntävien tahojen kanssa	20
2.8. Palvelun hallinta ja ylläpito	23

1. Yhteenveto

1.1. Palvelun tilannekatsaus

Helsinki Region Infoshare (HRI) -palvelu käynnistyi vuonna 2010 projektiluontoisena, ja hri.fi-verkkopalvelu julkaistiin maaliskuussa 2011. Syksyllä 2012 pääkaupunkiseudun kaupungit hyväksyivät HRI-palvelun toiminnan vakiinnuttamista ja ylläpitoa koskevan pääsopimuksen sekä rahoitussopimuksen. HRI on kaupunkien vakituinen palvelu vuodesta 2013 alkaen.

Vuonna 2021 HRI jatkaa toimintaansa osana pääkaupunkiseudun kaupunkien normaalia toimintaa. HRI:n operatiivisesta koordinoinnista vastaa Helsingin kaupunginkanslia. HRI:hin kuuluvat kunnat sitoutuvat datan avaamiseen.

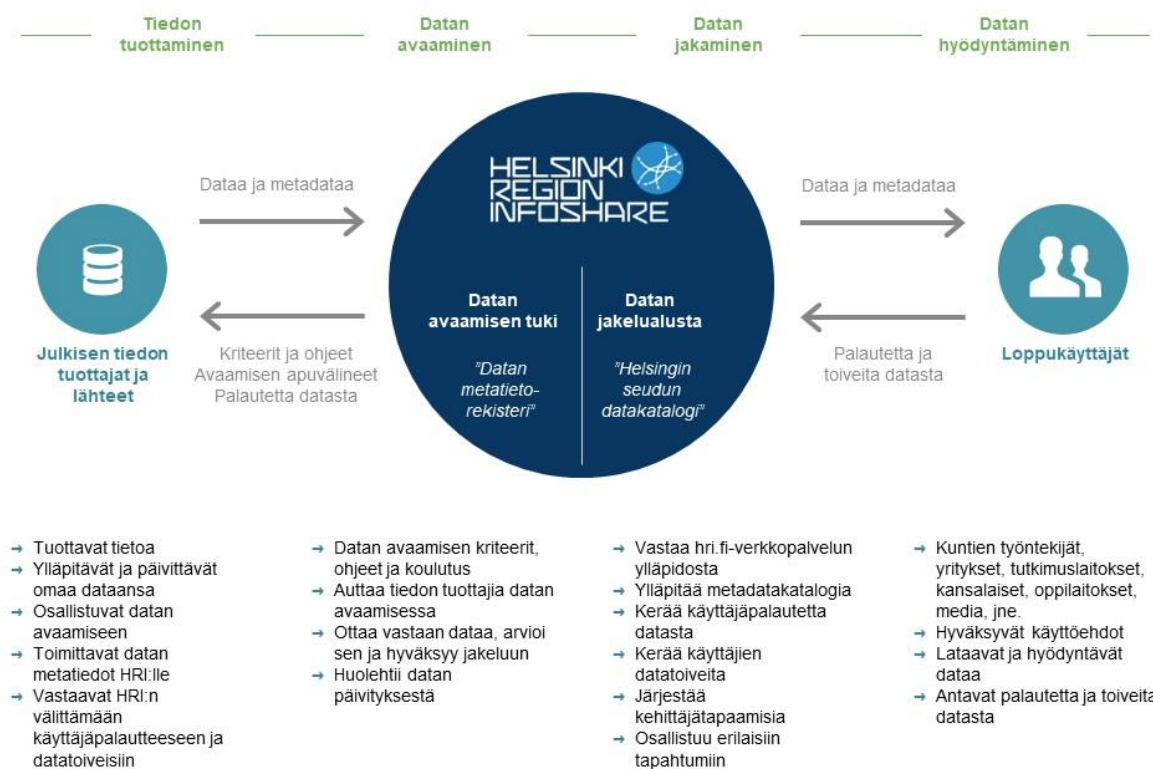
Hri.fi-verkkopalvelusta avatut datat löytyvät helposti ja nopeasti. Data on hyödynnettävissä maksutta koneluettavassa, rakenteisessa muodossa. Verkkosivuilla on myös ohjeita datan avaamiseen ja hyödyntämiseen, sovellusgalleria sekä ajankohtaisia artikkeleja ja blogikirjoituksia.

Tässä toiminta- ja taloussuunnitelmassa kuvataan HRI-palvelun toimenpiteet vuonna 2021.

1.2. Palvelun toimintamalli

HRI-palvelua kehitetään ja toteutetaan HRI:n toimintamallin (kuva 1) mukaisesti osa-alueisiin jaoteltuna. HRI-palvelu toimii neljällä osa-alueella: tiedon tuottaminen, avaaminen, jakaminen ja hyödyntäminen. HRI:n päätehtävä on tukea kaupunkien työntekijöitä datan avaamisessa ja edistää avattujen datojen hyödyntämistä.

Vuoden 2021 toimintaa ja toimenpide-ehdotuksia osa-alueittain on kuvattu tarkemmin luvussa 2.

Kuva 1. HRI:n toimintamalli.

1.3. Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022

Vuonna 2021 pääkaupunkiseudun kaupungit rahoittavat HRI-palvelua yhteensä 60 000 eurolla. Tästä Helsingin rahoitusosuus on 50 % (30 000 €), Espoon 27,1 % (16 260 €), Vantaan 21,9 % (13 140 €) ja Kauniaisten 1 % (600 €)¹.

Helsingin kaupunki suorittaa sopimusten mukaisesti osan rahoitusosuudestaan työnä. Tämän työn määrä voi vastata enintään 35 prosenttia Helsingin kaupungin rahoitusosuudesta. Kaupungit ovat sitoutuneet osoittamaan HRI-palveluun henkilötyöpanosta vuosittain seuraavasti: Helsinki 24 htkk, Espoo 12 htkk, Vantaa 12 htkk ja Kauniainen 2 htkk.

Pääkaupunkiseudun kaupunkien HRI-palvelulle osoittama kokonaisrahoitus kattaa hri.fi-verkkopalvelun ylläpidosta ja jatkokehittämisestä sekä viestinnästä ja datan hyödyntämisen edistämisestä aiheutuvia kuluja.

¹ Laskettu 1.1.2020 väestömäärän pohjalta (lähde: Aluesarjat).

HRI-palvelun kehittämistyölle voidaan hakea mahdollisuuksien mukaan lisärahoitusta myös muista ulkopuolisista rahoituslähteistä. Mahdollisista suurista kehityshankkeista ja niiden rahoituksesta voidaan tarvittaessa sopia erikseen.

Vuoden 2021 talousarvio ja taloussuunnitelma vuodelle 2022 on kuvattu taulukoissa 1 ja 2.

Taulukko 1. HRI-palvelun tulot vuosina 2021 ja 2022.

Kaupunki	TA 2021 (€)	TS 2022 (€)
Helsinki	30 000	30 000
Espoo	16 260	16 260
Vantaa	13 140	13 140
Kauniainen	600	600
Yhteensä	60 000	60 000

Taulukko 2. HRI-palvelun budjetti vuonna 2021 ja taloussuunnitelma vuodelle 2022.

Kustannuslaji	TA 2021 (€)	TS 2022
Projektinhallinta	5 000	<i>allokoidaan</i>
Helsingin kaupunginkanslia	5 000	<i>myöhemmin</i>
Datan jakelu	29 000	
Tekninen konsultointi ja hri.fi:n kehittäminen	16 000	
hri.fi:n ylläpito ja datastoren käyttö	10 000	
hri.fi:n ylläpidon ja jatkokehityksen kilpailutus	3 000	
Datan hyödyntäminen	3 000	
Sovelluskisojen ym. sponsorointi	2 000	
Kehittäjätapaukset	1 000	
Viestintä	20 000	
Sisällöntuotanto (verkkosivu, some, ym.)	8 000	
Uutiskirje	500	
Muut viestintätoimet	3 000	
HRI 10 vuotta -juhlit	4 500	
Datanavauskoulutukset	1 000	
Tapahtumat, kuten Paikkatietomarkkinat	3 000	
Muut kulut	3 000	
Matkustus, kokoukset jne.	3 000	
Yhteensä	60 000	60 000

2. Vuoden 2021 toiminta osa-alueittain

2.1. Tiedon tuottaminen

HRI-palvelun keskeiset tehtävät ovat datan avaajien tukeminen sekä avatun datan hyödyntämisen edistäminen. Käytännössä HRI ohjeistaa ja avustaa tiedon tuottajia tuottamaan koneluettavaa, rakenteista ja kuvailtua dataa, jotta se on tietoteknisesti helposti saavutettavissa ja hyödynnettävissä.

Pääkaupunkiseudun kaupungit vastaavat omilla tavoillaan tiedonhallinnastaan, mutta HRI tukee sitä, jotta tietoa saataisiin julkisilta osiltaan jakoon avoimena datana. Tiedonhallinta tarkoittaa tiedon keräämistä, organisointia ja tallentamista siten, että tieto saadaan tarkoituksenmukaisesti ja hallitusti käyttöön. Tiedonhallinnassa huomioidaan mm. tiedon omistajuus, tiedon käytön vastuut, tiedon käytettävyys ja luettavuus, tiedon saatavuus ja luovuttaminen sekä kysymykset tietoturvasta ja tietosuojasta.

HRI edistää yhdessä kaupunkien tietotekniikan ja tietohuollon kanssa myös datan yhteentoimivuutta ja harmonisointia sekä avoimien rajapintojen rakentamista jo tietojärjestelmän hankintavaiheessa. HRI tekee tiivistä yhteistyötä tietotekniikasta ja kokonaisarkkitehtuurista vastaavien henkilöiden sekä ohjelmistokehityksen kanssa.

Lisäksi on tärkeää seurata valtionhallinnon toimia mm. valtion ja kuntien välisen tietotuotannon ja tiedon välityksen sekä tiedonhallintalain ja EU:n avoimen datan direktiivin toimeenpanon osalta. Tietoa on tärkeää tuottaa ja avata olemassa olevien standardien mukaisesti.

Toimenpide-ehdotus:	
Jatketaan yhteistyötä kaupunkien kokonaisarkkitehtuurista ja tiedonhallinnasta vastaavien henkilöiden kanssa. Huomioidaan myös valtion toimenpiteet.	
Aikataulu	2021.
Vastuhenkilöt	HRI-tiimi, kaupunkien kokonaisarkkitehtuuri- ja tiedonhallintavastaavat.
Kustannusarvio	Virkatyönä.

Mittarit	Uusia avauksia tehdään, tiedonhallinta tukee datan avaamista ja hyödyntämistä.
----------	--

2.2. Datan avaaminen

HRI-palvelun keskeinen tavoite on saada pääkaupunkiseudun kaupungit julkaisemaan lisää avointa dataa ja huolehtimaan avattavan ja jo avatun datan laadusta ja ajantasaisuudesta. Samalla huolehditaan metatietojen kattavuudesta ja yhtenäisyydestä, mikä on edellytys datan tehokkaalle hallinnalle ja hyödyntämiselle. Mahdollisuuksien mukaan harmonisoidaan avattuja ja avattavia dataa yhteistyössä muiden kaupunkien kanssa.

HRI:n toimintamalli (kuva 1) kuvaa yksinkertaistetusti HRI:n roolin pääkaupunkiseudun kaupunkien tiedon tuotanto- ja jakeluprosessin eri vaiheissa. Toimintamallin toimivuus ja tuloksellisuus edellyttävät pääkaupunkiseudun kaupungeilta riittävää henkilöresursointia ja -vastuutusta sopimusten mukaisesti.

Kaupunkikohtaisesti toiminta pitää sisällään mm.:

- datan ja tiedontuotantoprosessien kartoitusta yhteistyössä kaupungin kokonaisarkkitehtuurin ja mahdollisten muiden asianosaisten kanssa kaupungin datastrategiaan tai vastaaviin linjauksiin nojaten
- datan julkisuuden ja avaamismahdollisuuksien selvittämistä ja tarvittaessa tietosuojavastaavan konsultointia ja tiedon anonymisointia
- tiedontuottajien opastamista
- datan muokkausta julkaisukuntoon
- metatietojen määrittelyä
- viestintää tehdyistä avauksista ja hyödyntämistapauksista ja tulevista toimista
- datan ja metatietojen päivityksistä huolehtimista
- käyttäjäpalautteen välittämistä tiedontuottajille
- datatoiveisiin vastaamista

Toimintaan sisältyy datan kuratointi eli datan ylläpitoon ja päivityksiin liittyvät toimenpiteet, joilla varmistetaan datan ajantasaisuus, eheys ja käytettävyys.

Datan avaamisessa ja avaamisprosessin jatkuvuuden varmistamisessa on tunnistettu erinäisiä teknisiä, hallinnollisia, juridisia ja osaamiseen liittyviä haasteita. Jotta datan avaamisprosessi saadaan sujuvaksi ja aidosti osaksi kaupunkien normaalia toimintaa, tulee haasteisiin aktiivisesti etsiä ratkaisukeinoja ja toteuttaa ratkaisuja käytännössä.

Pääkaupunkiseudun kaupungit tuottavat ja keräävät suuria määriä dataa. Kaupunkien datojen kokonaisuuden hahmottamista sekä niiden avaamisen suunnittelua ja seurantaan helpottavat kaupunkien tietojärjestelmä- tai sovelluslistaukset, mahdolliset tietovarantokuvaukset sekä organisaatiokuvaukset.

Dataa avataan yhä useammin avoimien ohjelmointirajapintojen (API) kautta. Tämä on järkevää monessa mielessä ja palvelee erityisesti ohjelmistokehittäjiä. Rajapintojen selkeästä ja johdonmukaisesta dokumentoinnista tulee huolehtia. Lisäksi rajapinnan kautta saatavilla olevaa dataa tulisi mahdollisuuksien mukaan olla saatavilla myös tiedostomuodossa.

Toimenpide-ehdotus:	
Jatketaan datan avaamista aiempien suunnitelmien sekä kaupunkien datastrategioiden tai vastaavien pohjalta.	
Viedään loppuun keskeneräiset data-avausprojektit ja edistetään uusia data-avauksia kaupunkien datastrategioiden, ICT-kehityshankkeiden tai vastaavien pohjalta. Pyritään kasvattamaan rajapintojen kautta avattavan datan määrää. Data-avausprojektit kuvataan yhteiselle Trello-pohjalle ja julkaistaan otsikkotasolla HRI:n sivuilla. Listattujen datojen lisäksi priorisoidaan HRI:n käyttäjien toivomien datojen avaamista.	
Aikataulu	2021.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi, PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat.
Kustannusarvio	Virkatyönä.
Mittarit	Uusia data-avauksia tehty.

Toimenpide-ehdotus:	
Avataan samaan teemaan liittyvää dataa kaikista pks-kaupungeista.	
Avataan samaan teemaan liittyvää tai samanlaista dataa yhteistyössä kaikista pääkaupunkiseudun kaupungeista. Huomioidaan avauksia suunnitelmassa mm. HRI:n saamat datatoiveet sekä datan harmonisointi. Mahdollisuuksien mukaan avataan dynaamisesti päivittyvää dataa.	
Aikataulu	2021.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi, PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat.
Kustannusarvio	Virkatyönä.
Mittarit	Uusia data-avauksia tehty.

Toimenpide-ehdotus:	
Vastataan EU:n avoimen datan direktiivin velvoitteisiin.	
Tehdään yhteinen suunnitelma, miten vastataan EU:n avoimen datan direktiivin velvoitteisiin (mm. direktiivissä listattujen arvokkaiden tietoineistojen, <i>high value datasets</i> , avaaminen).	
Aikataulu	2021.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi, PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat.
Kustannusarvio	Virkatyönä.
Mittarit	EU:n avoimen datan direktiivin velvoitteisiin on vastattu.

Toimenpide-ehdotus:	
Muodostetaan tai jatketaan datojen avaamista ja hyödyntämistä edistäviä kaupunkien sisäisiä ryhmiä mahdollisuuksien mukaan.	
Muodostetaan tai jatketaan mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun kaupungeissa kaupunkien sisäisiä ryhmiä, jotka säännöllisesti arvioivat, aikatauluttavat ja resursoivat tulevia data-avauksia ja datojen hyödyntämisen edistämistä.	
Aikataulu	Ryhmät kokoontuvat esim. 4 kertaa vuodessa.
Vastuuhenkilöt	PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat.
Kustannusarvio	Virkatyönä.
Mittarit	Muodostetut ryhmät ovat kokoontuneet ja yhteistyö on johtanut konkreettisiin datanavauksiin ja/tai viestintätoimiin ja esim. yhteisiin kehittäjätilaisuuksiin.

Toimenpide-ehdotus:	
Edistetään datojen yhteentoimivuutta avaamalla dataa mahdollisuuksien mukaan yhteneväisillä tietomalleilla ja standardoitujen rajapintojen kautta.	
Tavoitellaan rajapintojen ja datojen tietomallien osalta yhteneväisiä data-avauksia niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Kansainvälisessä yhteistyössä hyödynnetään OASC (<i>Open and Agile Smart Cities</i>) -verkostoa.	
Aikataulu	2021.
Vastuuhenkilöt	PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat sekä kuutoskaupunkien ja avoindata.fi:n vastaavat henkilöt.
Kustannusarvio	Virkatyönä.

Mittarit	Selvitetty, kokeiltu ja mahdollisuuksien mukaan käyttöön otettu yhteisiä tietomalleja.
----------	--

Toimenpide-ehdotus:	
Huolehditaan jo avattujen datojen päivityksistä.	
Avattujen datojen päivityksistä ja metatietojen ajantasaisuudesta huolehditaan aiempien käytäntöjen mukaisesti. Tarvittaessa annetaan säännöllisesti dataa julkaiseville tahoille käyttöoikeus dataportaaliin heidän datojensa (organisaation) osalta ja annetaan tarpeen mukaan CKAN:in käyttökoulutusta.	
Aikataulu	Jatkuva.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi, PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat.
Kustannusarvio	Virkatyönä.
Mittarit	Avatut datat ovat ajantasaisia.

Toimenpide-ehdotus:	
Julkaistaan datojen metatietoa myös englanniksi.	
Julkaistaan datojen metatiedoista vähintään otsikko myös englanniksi, jotta ne, jotka eivät osaa suomea, löytäisivät ja pystyisivät hyödyntämään dataa sujuvammin.	
Aikataulu	Jatkuva.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi, PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat, kaupunkien käännöspalvelut.
Kustannusarvio	Virkatyönä.

Mittarit	Jokaisesta datasta on julkaistu englanniksi vähintään otsikko.
----------	--

2.3. Datan jakelu

Datan jakelulla tarkoitetaan tässä yhteydessä datan jakelualustaa eli hri.fi-verkkopalvelua ja sen ylläpitoa ja jatkokehittämistä. Hri.fi:n ylläpidosta ja jatkokehittämisestä vastaa Helsingin kaupunginkanslia yhteistyössä ulkoisen palveluntarjoajan kanssa. Jatkokehitystä suunnitellaan ja tehdään yhteistyössä Suomen kuuden suurimman kaupungin kanssa sekä HRI:n ohjausryhmän määrittelemien toimeksiantojen pohjalta.

Hri.fi-verkkopalvelu siirrettiin vuoden 2018 alussa uudelle koodipohjalle, joka tuotettiin 6Aika-yhteistyönä Tampereen, Turun ja Oulun kaupunkien sekä Lounaistiedon kanssa. Verkkopalvelun ylläpidosta huolehtii alkusyksyyn 2021 asti Gofore Oy. Verkkopalvelun ylläpito ja jatkokehitys kilpailutetaan keväällä 2021.

Verkkopalvelun ylläpitoon ja jatkokehitykseen vuodelle 2021 varataan yhteensä 29 000 euroa. Summalla katetaan mm. verkkopalvelun perusylläpidosta, datastore.hri.fi-pilvipalvelusta sekä verkkopalvelun jatkokehityksestä syntyvät kulut.

Toimenpide-ehdotus:	
Huolehditaan hri.fi-verkkopalvelun teknisestä ylläpidosta ja jatkokehityksestä.	
Jatkokehitystä suunnitellaan ja tehdään yhteistyössä muiden kuutoskaupunkien kanssa sekä HRI:n ohjausryhmän määrittelemien toimeksiantojen pohjalta. Hri.fi:n teknisestä ylläpidosta ja jatkokehittämisen toteuksesta vastaa ulkoinen palveluntarjoaja.	
Aikataulu	2021.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi, HRI:n ohjausryhmä, ulkoinen palveluntarjoaja.
Kustannusarvio	26 000 euroa.

Mittarit	Verkkopalvelun ylläpito kestäväällä pohjalla, tarvittavaa jatkokehitystä tehty.
----------	---

Toimenpide-ehdotus:	
Kilpailutetaan hri.fi:n tekninen ylläpito ja jatkokehitys.	
Sopimus hri.fi:n teknisestä ylläpidosta ja jatkokehityksestä nykyisen palveluntarjoajan kanssa päättyy 31.8.2021. Dataportaalien tekninen ylläpito ja jatkokehitys kilpailutetaan keväällä 2021 ja uusi palveluntarjoaja valitaan elokuun loppuun mennessä. Kilpailutus tehdään yhteistyössä Tampereen, Oulun ja Lounaistiedon kanssa.	
Aikataulu	31.8.2021 mennessä.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi, HRI:n ohjausryhmä, Tampere, Oulu ja Lounaistieto.
Kustannusarvio	Virkatyönä, mahdollinen palveluntarjoajan vaihto 3 000 euroa.
Mittarit	Hri.fi-sivuston tekninen ylläpito ja jatkokehitys on kilpailutettu ja uusi palveluntarjoaja valittu.

2.4. Datan hyödyntäminen

HRI-palvelu edistää datan avaamisen lisäksi myös datan hyödyntämistä. HRI viestii mahdollisille hyödyntäjätahoille avattavista ja jo avatuista datoista ja niiden hyödyntämismahdollisuuksista. Lisäksi HRI osallistuu ja tukee datan hyödyntämistä yhteistyössä ao. kumppaneiden kanssa esim. tapahtumien yhteydessä.

Toimenpide-ehdotus:	
Järjestetään kehittäjätilaisuuksia.	
Jatketaan kehittäjäyhteistyötä datan hyödyntämisen edistämiseksi ja järjestetään kaikille avoimia, vaihteleviin teemoihin keskittyviä kehittäjätilaisuuksia 4-5 kertaa vuodessa. Lisäksi HRI on mahdollisuuksien mukaan mukana muissa kehittäjätilaisuuksissa ja hackathoneissa.	
Aikataulu	2021.

Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi, kaupunkien ko. teeman asiantuntijat, viestintä, Forum Virium Helsinki.
Kustannusarvio	Virkatyönä, tarjoilukulut enintään 1 000 euroa.
Mittarit	Kehittäjätilaisuuksia järjestetty, palaute tilaisuuksista vähintään hyvää.

Toimenpide-ehdotus:	
Tuetaan datan hyödyntämistä sponsoroinnin.	
Tuetaan pääkaupunkiseudun kaupunkien avaamien datojen hyödyntämistä esim. sponsoroimalla avoimen datan kilpailuja tai muita tapahtumia.	
Aikataulu	2021.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi, HRI:n ohjausryhmä.
Kustannusarvio	2 000 euroa.
Mittarit	Avoimen datan kilpailuja tai muita tapahtumia on sponsoroitu.

Toimenpide-ehdotus:	
Viestitään pääkaupunkiseudun ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opettajille avoimesta datasta, jotta opiskelijat oppivat hyödyntämään avointa dataa harjoitus- ja opinnäytetöissään sekä työurallaan.	
Tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen (kuten Metropolia AMK, Haaga-Helia AMK, Laurea AMK, Aalto Yliopisto, Helsingin yliopisto) ja mahdollisten muiden oppilaitosten kanssa.	
Aikataulu	2021.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi, kaupunkien substanssiasiantuntijat.

Kustannusarvio	Virkatyönä.
Mittarit	Avointa dataa on käytetty osana opiskelijoiden harjoitus- tai lopputöitä.

2.5. Viestintä

HRI-palvelun viestintää toteutetaan erikseen laadittavan vuosittaisen viestintäsuunnitelman mukaisesti yhteistyössä kaupunkien viestinnästä vastaavien kanssa.

HRI:n keskeisiä asiakkaita viestinnänkin kannalta ovat avattavan datan tuottajat (pääkaupunkiseudun kaupunkien työntekijät) sekä palvelun omistajat (pääkaupunkiseudun kaupunkien kaupunginjohtajat tai pormestarit) ja HRI:n ohjausryhmä. Lisäksi viestinnän kannalta keskeisiä kohderyhmiä ovat datan hyödyntäjät, kuten sovelluskehittäjät, korkeakoulut, kuntalaiset, yritykset ja media.

Viestintä on kaksisuuntaista. HRI välittää keskeisille kohderyhmille tietoa HRI-palvelussa avatuista datoista sekä vastaanottaa datan hyödyntäjiltä palautetta ja datatoiveita. Viestintä pitää sisällään eri viestintäkanavien sisällöntuotannon ja tarvittavat käännöstyöt.

HRI-palvelun ensisijaisia viestintävälineitä ovat hri.fi-verkkosivusto (suomi, englanti, ruotsi), Facebook-sivu ([facebook.com/helsinkiregioninfoshare](https://www.facebook.com/helsinkiregioninfoshare)), Twitter (@HRIInfoshare), noin kerran kuukaudessa julkaistava sähköinen uutiskirje, Slidesharessa jaettavat PowerPoint-esitykset sekä LinkedIn. Lisäksi tarpeen mukaan annetaan haastatteluja tai kirjoitetaan juttuja muihin viestintäkanaviin.

Sähköisten kanavien lisäksi HRI:lla on paperisia esittelymateriaaleja suomeksi ja englanniksi, esittely- tai koulutusvideoita (suomi, ruotsi, englanti) sekä roll-upeja ja pieniä mainosesineitä. Tarvittaessa tuotetaan muutakin viestintämateriaalia.

HRI-palvelu järjestää tai osallistuu erilaisiin tapahtumiin ja esittelee niissä avointa dataa, HRI:n toimintaa ja avoimen datan hyödyntämismahdollisuuksia.

Toimenpide-ehdotus:	
Laaditaan viestintäsuunnitelma ja tuotetaan sen mukaisesti eri viestintäkanaviin sisältöä, kuten some-postauksia, uutisia, blogikirjoituksia, ohjeita ja haastatteluja sekä kerran kuukaudessa uutiskirje.	
Aikataulu	2021, jatkuva (viestintäsuunnitelman mukaisesti).
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi, kaupunkien HRI-vastaavat, kaupunkien viestintävastaavat ja tiedottajat, ulkopuoliset asiantuntijat.
Kustannusarvio	Virkatyönä, ostopalveluna, 8 500 euroa.
Mittarit	Relevanttia sisältöä tuotettu, hyvää palautetta. Some-kanavien vaikuttavuus kasvanut.

Toimenpide-ehdotus:	
Tiivistetään yhteistyötä kaupunkien viestinnän kanssa.	
Tiivistetään yhteistyötä kaikkien pks-kaupunkien viestinnästä vastaavien kanssa. Lisätään viestinnän ajankohtaisuutta.	
Aikataulu	2021, jatkuva (viestintäsuunnitelman mukaisesti).
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi, kaupunkien HRI-vastaavat, kaupunkien viestintävastaavat ja tiedottajat, ulkopuoliset asiantuntijat.
Kustannusarvio	Virkatyönä.
Mittarit	Viestintää tehty yhteistyössä, viestintä ajankohtaistunut.

Toimenpide-ehdotus: Järjestetään datan avaamista ja hyödyntämistä tukevia infotilaisuuksia pääkaupunkiseudun kaupunkien työntekijöille ja mahdollisuuksien mukaan myös yrityksille, kuntalaisille työnväenopistoissa, opettajille jne.	
Aikataulu	2021 tarpeen mukaan.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi ja kaupunkien HRI-vastaavat.
Kustannusarvio	Virkatyönä, enintään 200 euroa tarjoilukuluja.
Mittarit	Järjestetty infotilaisuuksia, joihin on osallistunut datan avaamisen ja/tai hyödyntämisen kannalta keskeisiä henkilöitä. Saadaan lisää uusia data-avauksia ja hyödyntämisesimerkkejä.

Toimenpide-ehdotus: Järjestetään pääkaupunkiseudun kaupunkien työntekijöille datan avaamista ja hyödyntämistä tukevia koulutustilaisuuksia.	
Aikataulu	2-4 koulutusta vuoden 2021 aikana.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi ja kaupunkien HRI-vastaavat, kaupunkien ao. asiantuntijat ja koulutuspalvelut.
Kustannusarvio	Mahdolliset palkkiot ulkopuolisille kouluttajille enintään 1 000 euroa.
Mittarit	Koulutustilaisuuksia on järjestetty. Niihin on osallistunut datan avaamisen kannalta keskeisiä henkilöitä. Palaute koulutuksista on vähintään hyvä. Saadaan lisää data-avauksia ja avoimen datan hyödyntämistä.

Toimenpide-ehdotus: Esitellään HRI:n toimintaa ja pääkaupunkiseudun avointa dataa relevanteissa tapahtumissa (esim. Kuntamarkkinat, Paikkatietomarkkinat).	
Aikataulu	Jatkuva.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi ja kaupunkien HRI-vastaavat, viestintä.
Kustannusarvio	Virkatyönä, mahdolliset kulut esittelytilasta tms. enintään 3 000 euroa.
Mittarit	HRI-palvelu on ollut aktiivisesti esillä relevanteissa tapahtumissa.

Toimenpide-ehdotus: Järjestetään HRI-palvelun kymmenen vuoden toiminnan kunniaksi seminaari- ja/tai juhlatilaisuus sekä viestintäkampanja.	
Hri.fi-verkkopalvelun lanseerauksesta tulee maaliskuussa 2021 kuluneeksi kymmenen vuotta. Juhlistetaan HRI:n kymmenvuotista taivalta seminaarilla tai juhlatilaisuudella sekä viestintäkampanjalla.	
Aikataulu	Kevät / alkusyksy 2021.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi ja kaupunkien HRI-vastaavat, viestintä, Forum Virium.
Kustannusarvio	Virkatyönä, mahdolliset kulut esim. tilasta, tarjoiluista ja streamauksesta ja/tai taltioinnista enintään 4 500 euroa.
Mittarit	Seminaari / juhla sekä viestintäkampanja järjestetty, lisätty tietoisuutta, edistetty datan avaamista ja hyödyntämistä.

2.6. Juridiikka

Datan avaamisessa huomioitavien lainsäädännöllisten seikkojen osalta (mm. tietosuoja ja tietoturva) hyödynnetään kaupunkien oikeuspalvelujen ja tietosuojavastaavien asiantuntemusta. Lisäksi aiheen tiimoilta tehdään yhteistyötä kansallisella tasolla niin valtion kuin muiden kuntienkin kanssa.

Toimenpide-ehdotus:	
Huomioidaan datan avaamisessa tietosuoja- ja tietoturva-asiat.	
Huomioidaan dataa avatessa kaupunkien ohjeistusten mukaisesti tietosuoja- ja tietoturva-asiat sekä konsultoidaan tarpeen mukaan kaupunkien tietosuojavastaavia.	
Aikataulu	Jatkuva.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi, HRI:n ohjausryhmä, PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt, kaupunkien oikeuspalvelut ja tietosuojavastaavat.
Kustannusarvio	Virkatyönä.
Mittarit	Datan avaamisessa on huomioitu dataan liittyvät tietosuoja- ja tietoturva-asiat.

2.7. Yhteistyö muiden dataa avaavien ja hyödyntävien tahojen kanssa

HRI-palvelun keskeisiä sidosryhmiä ovat:

- pääkaupunkiseudun kaupunkien johto, tietohallinto, viestintä ja hallintokunnat sekä yrityspalvelut
- Forum Virium Helsinki (FVH)
- pääkaupunkiseudun ulkopuolella olevat kaupungit, erityisesti Tampere, Turku ja Oulu (ns. kuutoskaupungit)
- valtio, erityisesti valtiovarainministeriö ja Digi- ja väestötietovirasto (avoindata.fi -dataportaali)
- Tilastokeskus
- kehittäjät ja kehittäjäyhteisöt, järjestöt, kuten Open Knowledge Finland (OKF) ja mahdolliset muut datan avaamista edistävät järjestöt
- korkeakoulut ja tutkimuslaitokset

- Kuntaliitto
- Sitra
- media (datajournalismi)
- yritykset (datan hyödyntäminen, sovellukset)
- kansainväliset verkostot ja toimijat kuten Eurocities, Open and Agile Smart Cities (OASC), Open Data Institute (ODI)

Toimenpide-ehdotus:	
Jatketaan yhteistyötä kuutoskaupunkien kesken.	
Tavoitteena on edistää datan avaamista ja hyödyntämistä jakamalla oppeja ja kehittämällä toimintatapoja erityisesti datojen harmonisoinnin, rajapintojen standardoinnin, dataportaalien kehittämisen, viestinnän ja hyödyntämisen edistämisen osalta.	
Aikataulu	2021.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi, kuutoskaupunkien avoimen datan vastuuhenkilöt, Forum Virium Helsinki.
Kustannusarvio	Virkatyönä, kuluja tapaamisista enintään 1 000 euroa.
Mittarit	Yhteistyötä tehty, tapaamisia järjestetty.

Toimenpide-ehdotus:	
Jatketaan yhteistyötä PKS:n kuntayhtymien kanssa.	
Tehdään säännöllistä yhteistyötä pääkaupunkiseudun kuntayhtymien (HSY ja HSL) kanssa datan avaamiseen ja hyödyntämiseen liittyen.	
Aikataulu	Esim. palaveri puolivuositain.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi ja kuntayhtymien edustajat.
Kustannusarvio	Virkatyönä.
Mittarit	Yhteistyö ja tiedonvaihto sujuvaa. HSY:n ja HSL:n avoimet datat löytyvät HRI:nkin kautta.

Toimenpide-ehdotus: Jatketaan yhteistyötä avoindata.fi:n kanssa.	
Tehdään säännöllistä yhteistyötä valtion avoindata.fi-palvelun kanssa mm. tietomallien, dataportaalien kehittämisen ja datan hyödyntämisen edistämisen parissa. HRI:ssa olevien datojen metatiedot kopioituvat automaattisesti joka yö avoindata.fi:hin.	
Aikataulu	Esim. palaveri parin kuukauden välein.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi ja avoindata.fi:n edustajat.
Kustannusarvio	Virkatyönä.
Mittarit	Yhteistyö ja tiedonvaihto sujuvaa.

Toimenpide-ehdotus: Tutustutaan muissa maissa käynnissä oleviin avoimen datan toimiin sekä jaetaan tietoa omista suunnitelmista ja kokemuksista.	
Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan kansainvälisiin yhteistyöverkostoihin ja -hankkeisiin. Mahdollisia yhteistyötahoja ovat mm. Eurocities-verkosto ja sen jäsenkaupungit, Open and Agile Smart Cities (OASC) -verkosto ja Open Data Institute (ODI).	
Aikataulu	Jatkuva.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi, kaupunkien HRI-vastaavat, kv-vastaavat.
Kustannusarvio	Virkatyönä, mahdollisia matkakuluja enintään 2 500 euroa.
Mittarit	Yhteydenotot ja tapaamiset sekä mahdollinen yhteistyö eri tahojen kanssa.

2.8. Palvelun hallinta ja ylläpito

HRI-palvelu on toiminut vuodesta 2014 alkaen osana pääkaupunkiseudun kaupunkien normaalia toimintaa HRI:n pääsopimuksen mukaisesti. HRI:n operatiivinen vastuu on Helsingin kaupungin kaupunginkanslialla.

Palvelun hallinta ja ylläpito sisältävät muun muassa palvelun rahoittamisen, mahdollisten osaprojektien käynnistämisen, avoimen datan periaatteiden noudattamisen tietotuotannossa, kaupunkikohtaisten vastuuhenkilöiden nimeämisen sekä toimintamallin toteuttamiseen kohdennettujen henkilötyökuukausien hyödyntämisen sovitulla tavalla.

Kaupungit ovat sitoutuneet osoittamaan HRI-palveluun henkilötyöpanosta vuosittain seuraavasti: Helsinki 24 htkk, Espoo 12 htkk, Vantaa 12 htkk ja Kauniainen 2 htkk. Henkilötyökuukausiin sisältyy mm. kaupungin tiedontuottajien opastus, datojen muokkaus julkaisukuntoon, metatietojen laatiminen sekä viestintä. Avauksia suunnitellaan kartoittamalla tietoaineistoja ja tiedontuotantoprosesseja mm. kokonaisarkkitehtuurista vastaavien henkilöiden kanssa. Samalla organisaatioita kannustetaan yhteistyöhön muiden kuntien ja toimialojen kanssa.

Avoimen datan toimintamalli on osa em. kaupunkien normaalitoimintaa. Siksi on tärkeää, että se sisältyy kaupunkien digitalisaatiosuunnitelmiin tai vastaaviin linjauksiin.

HRI:n operatiivista toimintaa ohjaa, linjaa, seuraa ja arvioi ohjausryhmä. Toimenpiteiden toimeenpanossa ja seurannassa hyödynnetään eri työkaluja (mm. Trello). Lisäksi toimintaa itsearvioidaan säännöllisesti.

Toimenpide-ehdotus:

Seurataan aktiivisesti HRI-palvelun toimintaa ja kehitystä.

Vuonna 2018 luotiin kuutoskaupunkien yhteistyönä uusi [seurantataulukko](#) kuvaamaan suomalaisten kaupunkien data-avausten tilannetta. HRI huolehtii em. seurantataulukon tietojen päivityksestä pääkaupunkiseudun kaupunkien osalta.

Lisäksi seurataan hri.fi-sivuston käytöstä kertyvää Google Analytics -dataa ja huomioidaan myös avoindata.fi-palvelun kautta tehdyt lataukset. Seurantatietoa saadaan myös Twitteristä, Facebookista, LinkedInistä ja uutiskirjeestä.

Aikataulu

Jatkuva.

Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi, HRI:n ohjausryhmä.
Kustannusarvio	Virkatyönä.
Mittarit	Toimintaa seurataan yllä mainituilla mittareilla. Sivuston ja some-kanavien vierailija-, lataus- ja seuraajamäärät kasvavat. Pääkaupunkiseudun kaupungit ovat seurantataulukon kärkisijoilla.

Toimenpide-ehdotus:	
Kerätään käyttäjäpalautetta ja huomioidaan se toiminnan kehittämisessä.	
Käyttäjäpalautetta kerätään mm. alkuvuodesta tehtävällä hyödyntämiskyselyllä sekä kehittäjä- ja koulutustilaisuuksien palautekyselyillä. Kyselyjen rakenne ja kysymykset pyritään pitämään samoina tai samantapaisina.	
Aikataulu	Jatkuva.
Vastuuhenkilöt	HRI-tiimi ja kaupunkien HRI-vastaavat, viestintä.
Kustannusarvio	Virkatyönä.
Mittarit	Palautetta kerätty ja hyödynnetty toiminnan kehittämisessä.